

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MÄCHYAN NI

Message Five

Hkristu A Sak Hkrung Ai Hkumhkrang Rai Nga Ai Hpung Hpe Gawgap Na Mātu Shinggyim Atsam Mārai Hte Asak A Kungkyang Ai Lam A Bai Hkrung Rawt Ai Atsam Mārai Gaw Ningtan Shai Ai Lam

Htina chyumdaw; - 1Hk. 3:1, 11:1-8, Ysh. 9:14, 1Kor. 1:24, 30, Esai. 45:15, 37:31, Mat. 6:6.

- I. **Shawlumon gaw hpaji rawng ai wa hte chye na loi ai nyan rawng ai māsha byin wa ai (2Hkl. 1:10, mādun; - Kol. 2:2b-3). Rai timung shi gaw gawng ngu sumla nawku ai num ni law law hpe la nna, shanhtē a gawng ngu sumla ni hpe nawku nhtawm, gawng ngu sumla ni hpe nawku na mātu māsha law law a mātu, shāra ni hpe gawgap ya ai mājaw, shi gaw Kārai Kāsang jaw da ai hpaji hte Kārai Kāsang jaw da ai chye na loi ai nyan hpe hkrat sum kau ra ai. Shi gaw grai nan nhkru ai wa byin wa nhtawm, shi a mungdan a mātu, hten bya ahtu hkra na lam hpe la lang wa ai (1Hk. 3:1, 11:1-8).**
 - A. Shawlumon a Kāwa rai nga ai Kārai Kāsang a mying māsin hte māren rai nga ai ngu Dawi mung ndai zawn shi a myit mārin ai hpang de hkan ai lam a grai nan nhkru dik ai, mābyin ntsawm dik ai māra hta hkrat sum mat ai (2Sam. 11). Ndai Satan hte seng ai san jep mying gang ai lam hta Shawlumon a hkrat sum ai lam gaw shi kāwa a hkrat sum ai lam hta grau nna kāba la nga ai. Shi a hkrat sum ai lam gaw maigan amyum numsha law law hpe tsawra ai mājaw shi a myit mārin ai hpang de hkan ai lam hta (1Hk. 11:1-3), shi hpang de lāhkawng lang paw pru wa ai Kārai Kāsang hpe kau da ai lam hta (kāji 9b), shi tsawra ai maigan numsha law law e myit gang gunglau la hkrum ai kaw nna maigan amyum māsha ni a gawng ngu sumla ni hpe nawku ai lam (kāji 4-8) hta rai nga ai.
 - B. Shawlumon hta mādu jan sānit tsa hte lāshi num māsum tsa nga wu ai (kāji 3). Shanhtē a ra shārawng ai lam hpe myit dik shāngun na mātu shi gaw tsaw dik ai shāra ni hpe gawgap wu ai. Shi a mādu jan ni gaw, myit māsin hpe kāga māsha ni a Kārai ni hpang de myit kāyin ka shāngun wu ai (kāji 4). Shawlumon gaw “ sidon māsha ni a shāyi Hpara Ashtoret hte, Amon māsha ni a mātsat shābat lam ngu ai Milhkom Hpara hpe hkan nang wu ai” (kāji 5).
 - C. Shawlumon gaw Moba māsha ni a mātsat shābat ngu ai Hkemosha Hpara a mātumung, Amon māsha ni a mātsat shābat ngu ai Molok Hpāra a mātu mung, Yerusalem māre hte tawtap re ai bum hta e tawn hkrung ri gaw da wu ai” kāji 7.

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

1. Shawlumon uphkanḡ ai ten lădaw htingnu gaw Yerusalem märe hta gawgap ai rai nna, Mădu Kărai a hpung shingkanḡ gaw htingnu hpe jăhpring ya ai lam nga nga ai. Htingnu hpe gawgap ai prat lădaw gaw Israela amyū masha ni a lăbau hta ja nsam kă-up ai ten rai nga ai. 8:10-11.
 2. Shingdaw nlu ai shăra Yerusalem märe gaw lăngai sha rai nga ai lam hpe shingdaw nna, tsaw dik ai shăra gaw ga kăran ai lam ni hpe shingdaw ai. Nhkru ai, măt̄sat shăbat re lam ni a hkrang ni yawng gaw tsaw dik ai shăra ni hpe gawgap ai lam hte măt̄tut măhkai nga ai zawn, ga shăka ningnan a jai lang ai ga hku nga yang nhkru ai măt̄sat shăbat re hkrang masha lam yawng gaw ga kăran ai lam hte măt̄tut măhkai nga ai. 1Kor. 1:10 măt̄sing 3.
 3. Shawlumon gaw Kărai Kăsang a myit măs̄in hte mären Kărai Kăsang a masha ni lăngai sha rai nga ai npawt shăra hta htingnu hpe gawgap ai wa rai timung, shi gaw kălang mi bai tsaw dik ai shăra ni hpe gawgap ai lam hta woi awn ai lam gaw măt̄sing hpa lam rai wa ai. 1Hk. 11:6.
- D. Ndai lam hta shi a amyū rusai ni hpang de shanhtē a mungdan tsa htam jăhku shi dăram sha n-ga, hkrat sum mat ai lam hpe byin shăngun nna, Kărai Kăsang e lăta la hkrum ai amyū masha ni hpe, amyū rusai law law shanhtē a kă-ang hta ga kăran ai lam hte shut shănut ai jamjau lam hpe hkam sha shăngun wu ai. Hpang jăhtum hta shanhtē gaw Kărai Kăsang jaw da ai lămu ga hpe hkrat sum mat nhtawm, gawng ngu sumla nawku ai maigan ni a lămu ga hta rim zing mădu la mat wa ai ni byin mat wa ma ai.
- E. Israela amyū masha ni gaw Shawlumon a hkrat sum ai lam a măjaw, naw hkam sha ra nga dingyang rai nga ai. Ndai lam gaw anhtē hpang de sădi jaw ai lam, shădut n-gun jaw ninghkap ai lam byin wa ai. Anhtē ahkyak la ra nga ai. Myit măr̄in ai lam tawt lai ai hta kăchyi mi hkrat sum mat ai lam nan hpung asak hkrung lam hpe jăhten kau nna, hpung asak hkrung lam a hkik hkam htoi tu ai hkrang nsam ni hpe si shăngun lu nga ai.
- F. Dai măjaw anhtē gaw kăji dik ai lam kaw nna ahkyak la ra ai. Anhtē gaw yawng măyawng hta wēnyi hte mären hkawm sa ra nga ai (Rom. 8:4, mădun; - Zhk. 4:8-10). Kărai Kăsang a masha ni gaw Mădu hte rau ginrun asak hkrung ai, Mădu hta tut nawng shămyet shănat ai, Mădu hte rau lăngai sha rai nga ai lam nga ra ai (Ysh. 9:14, 2Kor 6:1a, 1Kor. 3:9, Mat. 1:23).
- G. Shawlumon gaw myit htum yawn hpa lam hta nnga mat wa ai (1Hk. 11:40-43), shi a hpung shing kanḡ gaw tsing du zawn run hkrat mat nna, (Mat. 6:29, 1Pet. 1:24),

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MÄCHYAN NI

shi a hkik hkam htoi käbrim ai bung li asak hkrung lam gaw shi hkaw tsun ai hte mären, “käman lila käman lila” byin mat ai (Hpj 1:2).

II. Anhtē gaw Shawlumon a hkrat sum ai lam hpe wēnyi mäsa asak hte nhtoi npu hta mu ra nga ai.

- A. Shawlumon gaw hpaji rawng ai mäsha wa rai timung wēnyi hte seng ai mäsha nrai nga ai. Dang di lu ai atsam märai nga timung, asak a mäsha längai nrai nga ai. Kärai Käsang jaw da ai lämu ga käja hpe shi a käbu gära lam gaw shi hpe Kärai Käsang jaw da ai chyēju kumhpa kaw nna tsaw dik ai ninggam de du mat wa ai. Rai timung shi a wēnyi mäsa asak hta kung hpan ai mä dang kächyi mi sha nga ai mäjaw shi gaw Kärai Käsang a yaw mäsing hta lämu ga käja hpe käbu gära ai kaw na dandi la hkrum ai. Hpa mäjaw nga yang shi a myit märin ai h pang hkan de nhkang zing lu hkrat tawt lai kau ai mäjaw rai nga ai. 1Kor. 2:14-15, 3:1,3.
- B. Shawlumon a Kärai Käsang jaw da ai hpaji gaw shi hpe shi a nhtoi lädaw hta käba dik ai wa tai shängun ai. Rai timung shi a hpaji gaw käning re wēnyi mäsa lam dat mäbyin mung nrawng ai sha, myi hte mu lu ai shingwang hta sha rai nga ai. Shi a hpaji gaw du wa na je ai hpaji a shingna rai nna, dai gaw Pawlu a hpaji hte tsep kawp shai hkat nga ai. 1:24, 30.
- C. Pawlu a hpaji gaw wēnyi mäsa lam hpaji rai nna, Hkristu gaw anhtē a myit mäsin ni hta shi a nta gawgap nga ai lam (Ehp. 3:17), anhtē hkan sa na lam hte anhtē a mäbyin hpe wēnyi hte mären tawn da ra ai (Rom. 8:4), wēnyi lähkawng—Kärai hte seng ai Wēnyi hte mäsha wēnyi--- ni gaw Wēnyi längai sha hku nna rau sha gäyau gumhpawn nga ai (käji, 16, 1Kor. 6:17) hte seng ai hpaji rai nga ai.
- D. Kärai Käsang a yaw mäsing sunghtum ai lam ni gaw Pawlu h pang de ahkyak mädung hku nna hpaw hpyan mä dun da ai (Kol. 2:2, Ehp. 3:3-5, 9, 10). Daini anhtē gaw ninggawn tawa hta nga ai tsaw dik htum ai hpaji hpe chye mäyu ai rai yang Pawlu a shärin shäga ai ga ni hta rawng ai tengman ai chyum laika hpe sang lang dan leng hkra hkaja ai lam käta de shang mat wa ra ai. Jet ai hpaji gaw Hkristu hta dandawng nga ai Kärai Käsang rai nna, anhtē hta nga nga na mätu, anhtē a hpaji byin wa nna, anhtē hpe Kärai Käsang hte längai sha byin shängu nna, nawku hkam na baw shära hta nre sha, asak hte mäbyin mäsa lam hta Kärai byin wa shängun ai. Dai mäjaw anhtē gaw mäsum längai Kärai a ta mäka, Mäu a ga shägawp byin wa nna, Mädu a shädawn shädang nna ai hpaji hte Kärai hte seng ai hkrang pan hpe gälaw shäpraw mä dun dan ai lam rai nga ai (1Kor. 1:24, 30, Ehp. 2:10, 3:9-11).

III. Shawlumon gaw shinggyim atsam märai hpring tsup ai mäsha rai timung, asak a mäsha nrai nga ai. Shi a hpaji hpe chyēju kumhpa hkam la timung, asak a

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

mădang nrai nga ai. Shi ngut kre mat ai bungli ni gaw, shi hpe Kărai Kăsang jaw da ai chyēju hpaji a atsam mărai sakse dandawng ai lam rai nna, asak a kungkyang ai atsam mărai shădan shădawng ai lam rai nga ai. Heb. 6:1, Kol. 1:28-29, Hpil. 3:12-15.

- A. Anhtē gaw anhtē a shinggyim rudi atsam mărai hte si hkam ai, bai hkrung rawt ai lam hpe laidi kau ai atsam mărai a lăpran, shai hkat ai lam hpe mu ra nga ai. Anhtē gaw Kărai Kăsang a lam ni hta anhtē a shinggyim rudi măbyin hte shinggyim rudi atsam mărai a ndang di lu ai lam, nhkum zup ai lam hpe chye na mătšin ra ai. Kas. 7:22, Pru. 32:3, 14-15, 1Kor. 2:14, Hpil. 3:3-9, 2Kor. 3:5-6.
- B. Anhtē gaw Kărai Kăsang a lam ni hta anhtē a shinggyim rudi măbyin hpe hpa kamhpa lam mung nmai nga ai. De mălai anhtē gaw anhtē a shinggyim rudi măbyin hpe ningdang kau na mătu hte Hkristu a sak hkrung ai hkumhkrang gawgap na mătu, yawng măyawng hta anhtē a wēnyi hpe shăman shăkyang na shărin la ra nga ai. Hpil. 3:3, Rom. 8:4, 1Tim. 4:7.
- C. Măău Kărai a bai lu la ai lam hta anhtē a shinggyim rudi măbyin a mătu shăra nnga ai. Mădu Kărai a bai lu la ai lam hta nga nga ai hpung ni gaw Hkristu a sak hkrung ai hkumhkrang daw shan ni hku nna shinggyim rudi hte seng ai lam mahkra hpe shi hte shi nyet kau wa na rai nga ai. 1Kor. 12:12-13.
- D. Hpung hpe gawgap ai lam hta anhtē rau sha gumhpawn mătut măhkai ai lam nnga shi yang, anhtē hta nga nga ai shinggyim rudi lam mahkra gaw daw gawp hkum na rai nga ai. Anhtē a shinggyim rudi măbyin hta daw gawp ayai mat yang she anhtē gawgap hkam lu na rai nga ai. Mhk. 566- daw 6 hte 7.
- E. Shinggyim rudi atsam gaw ting gyeng akyu hpe yu nna, anhtē hpe myit tsaw myit dap shăngun nhtawm, gumrawng gumtawng ai lam hte tinang a hpung, arawng he tam ai lam hpe byin pru shăngun ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw myit tsaw myit dap lam nnga ai sha, ting nang nan gumrawng ai lam nnga ai. mădun; - Kol. 1:17b, 18b, Hpil. 3:3, 2Kor. 12:9.
- F. Shinggyim rudi atsam gaw ting gyeng myit rawng nna, de a yaw shăda ai lam hte nyan gaw Kărai Kăsang a ra shăraw ai lam a mătu ahkyak la ai lam lăngai mi mung nnga ai sha, ting gyeng akyu ara a mătu sha rai nga ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw, Kărai Kăsang a ra shărawng ai lam a mătu rai nga ai. Dai gaw daw gawp mat ai lam nga nna, ting gyeng a mătu nre sha, ting gyeng myit a dat măbyin nrawng ai. mădun – Mat. 16:24.

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MÄCHYAN NI

- G. Shinggyim ridi atsam gaw ting hkum shämyet shänat ai lam hte tinang hkum hpe kamsham myit hkut ai lam nga shängun nna, tinang nan hku nna gälaw ai, Kärari Käsang hta nre sha, tinang hkum nan hta shämyet shänat nga shängun ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw Kärari Käsang hta shämyet shänat nga nna, käja wa nan dang di lu ai lam, gälaw lu ai lam nga timung ting gyeng hku nna n-gälaw gwi nga ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw chyoi pra ai Wēnyi hku nna hkang zing da ya ai, tinang a ra shärawng lam ni hte mären n-gälaw gwi nga ai. mädun; - 2Kor. 1:8-9, 4:6-7, 12:7-9.
- H. Shinggyim rudi atsam gaw Kärari hte seng ai dat mäbyin nrawng ai. Dai gaw tinang a hpung shingkang hpe tam nna, tinang ra shärawng ai lam hpe sha myit dik shängun ai. Dai gaw hkumshan hte pawt sindawng ai lam a dat mäbyin ni hte gäyau gumhpawn da ai. Dai mäjaw dai gaw shärawng awng ai lam nnga ai shäloi, dai gaw jäsu la h krum ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw hkumshan hte nseng nga ai. mädun; -1Hte. 2:4.
- I. Shinggyim rudi atsam märai gaw ntsa lam sha rai nna, san jep dinglik ai lam ni, dingbai dingna lam ni (snr) ninghkap ai lam ni hpe hkam tsap na mätu ndang di lu ai. Bai hkrung rawt ai atsam märai gaw Käwa hpe shäkawn kungdawn nna, Käwa a ra shärawng ai lam hpe hkau chyap nga ai. Mat. 11:20-26, Yhn. 2:19, Kas. 2:24.
- J. Shinggyim rudi atsam märai hku dawjau ai ni gaw käga mäsha ni kaw na kumhpa (snr) shägrau ai lam hpe hkam mäyu ma ai. Bai hkrung rawt ai atsam hku nna dawjau ai ni gaw Hkristu hpe amyat lu la na mätu ra shärawng nna, Mädu hpang de käja dik ai myit dik n-gun lu shängun ai arawng sädang hpe amyat lu la na mätu dawdan lam nga nga ai. Hpil. 3:8, Nin. 15:1, Heb. 11:5-6, 2Kor. 5:9.
- K. Shinggyim rudi atsam gaw tinang hkum hpe shädan shädawng na mätu, mäsha law law chye lu ai hte dan dawng na mätu, mäsha man hta arawng aya shädan shädawng na mätu, ra shärawng ai. Bai hkrung rawt ai atsam gaw “tinang hkum hpe mäkoï da ai Kärari Käsang hte rau längai sha rai na mätu mäkoï mägap ai lam hta mäsa lam law law hpe bungli gälaw na mätu, n-pu de rujung nna, ntsa de asi si ai lam” nga na mätu ra shärawng ai. Esai. 45:15, 37:31, Mat. 6:4, 6, 17-18.
- L. Asak nlawm ai atsam märai hte dang di lu ai lam gaw läpu zawn rai nna, Kärari Käsang a mäsha ni hpe gung tuk bang ya nga ai. Asak gaw hkru du zawn rai nna, Kärari Käsang e kärum jaw ya nhtawm, anhtē hpe tinang a shinggyim rudi hta Mädu a mänam pyaw ai mai käja ai lam ni hku nna Mädu a nhpaw n-ya sutsu ai daw shan ni nga ai nhpaw n-ya sutsu ai Kärari Käsang hpe dandawng ai wa byin shängun ai. Asak gaw anhtē hpe ju summum a läpran kaw na paw pru käba wa ai numri pan

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

zawn mung, nsin shāna hta htoi tu kābrim ai shāgan zawn mung byin wa shāngun ai. mādun; Pru. 4:1-9, Mat. 3:16-17.

M. Māsha gaw tinang a n-gun atsam hpe hpung kāta de la bang wa na mātu shāgu shāgu hpung a jet ai lam hkoī mat wa wu ai. Si lam hte bai hkrung rawt ai lam hpe laidi kau ngut sai lam chyū sha Hpung kāta de la bang wa lu na rai nga ai. 1Kor. 3:16-17.

IV. Israel mung hte Yuda mung kaw na hkawhkam māli shi lāngai gaw, tsaw dik ai ninggam shāra hta nga nga ma ai. Raitim shanhtē gaw lāmu ga kāja hpe kābu gāra na lam hta sādi dung ahkyak la ai lam nnga ma ai. Dawi nan mung lāmu ga kāja hpe hpring tsup hka kābu gāra ai lam nnga ai. Anhtē gaw shanhtē a ga shādawn hpe anhtē hkum nan hkan nang hkan sa ra nga ai.

A. Israe māsha ni a nhkru nshawp ai lam zawn nan nhkru ai hkawhkam ni a nhkru ai lam ru npawt gaw shanhtē gaw Kārai Kāsang hpe asak hkrung ai ntsin a hka htung hpe kau da ai lam hte nhpring ai hten bya ai hka htung ni rai nga ai Kārai nnga ai gawng ngu sumla ni de kāyin mat wa ai lam nan rai nga ai. Ndai nhkru ai lam lāhkawng gaw shanhtē hpe gawng ngu sumla nawku ai lam hte myit mārin ai lam hkang hkan ai lam a si ai lam hka kāta de lup mat wa shāngun wu ai. Eze. 2:13.

B. Daini anhtē gaw hkawhkam ni rai nga nna, chyēju hte ding hpring ai la a chyējuhpe nhpaw n-ya sutsu hkra hkam la lu ai hte asak hta Hkristu hte rau ning ngai nga ai ni rai nga ga ai (Rom. 5:10-17). Anhtē gaw Pawlu a hkang kāsi hpanng de hkan na mātu n-gun dat shākut shāja ra ai. Shi gaw Hkristu hte rau wudang ntsa hta si hkam sai re lam, shi asak nhkrung mat sai sha, shi hta Hkristu asak hkrung nga ai lam ndau lu ai wa rai nga ai (Gal. 2:20), Shi gaw Yēsu Hkristu a wēnyi nhpaw n-ya sutsu hkra kārum jaw ya ai lam, hkumhkrang a kārum jaw ya ai lam hpe hkap la lu nna Mādu hpe grau nna shādan shādawng na mātu, Hkristu hpe asak hkrung ai lam tsun wu ai. (Hpil. 1:19-21a).

C. Bai hkrung rawt ai lam hta Hkristu gaw māsūm lāngai Kārai a ngut kre hpring tsup ai hku nna asak jaw ai Wēnyi byin wa wu ai (1Kor. 15:45b). Ndai Kārai hte seng ai yawng māyawng lawm ai Wēnyi gaw anhtē a wēnyi kāta de shang wa nhtawm, anhtē a ningnan shāngai hkam ai wēnyi hte gāyau gumhpawn nna, Kārai hte māsha, māsha hte Kārai hpe gāyau gumhpawn da ai Wēnyi hta lāngai sha byin wa shāngun wu ai. Ndai Wēnyi lāhkawng gaw ya ten hta lāngai sha mākri shawn da ai hku nna rau sha gāyau gumhpawn nga sai rai nga ai (6:17, Rom. 8:16).

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MÄCHYAN NI

- D. Daini Wēnyi Kārai gaw yawng mǎyawng lawm ai Wēnyi, gǎyau gumhpawn nga ai Wēnyi, namman chya ya ai Wēnyi, ninggam hte ninggam laidi ngut kre hpring tsup ai lam hku nna ngut kre hpring tsup ai Wēnyi rai nga ai. Hpil. 1:19, Pru. 30:22-25, 1Yhn. 2:27, 1Kor. 2:10, Shr. 22:17a.
- E. Daini Mǎdu Kārai a bai lu la ai lam hta anhtē gaw gǎyau gumhpawn da ai Wēnyi de, wēnyi hte anhtē a wēnyi gǎyau gumhpawn ai lam de hpring tsup hkra ahkyak la na mǎtu hte, ndai gǎyau gumhpawn da ai Wēnyi hte mǎren anhtē a mǎbyin hpe asak hkrung ai, hkawm sa ai, grin nga ai lam nga lu nga ai. Shing rai yang she anhtē gaw, asak hta kāja wa nan ning ngai nga lu na rai nga ai (Rom. 8:4, 5:10, 17), ndai gǎyau gumhpawn da ai Wēnyi gaw Hkristu a hkumhkrang npawt h pang ai lam rai nna, Yerusalem mǎre nnan hta ngut kre hpring tsup wa na rai nga ai (Ehp. 1:17, 2:22, 3:5, 16, 4:23. 5:18, Shr. 21:10).